

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

In de boetebeleidsregel ACM 2014 worden nadere regels gesteld aan de wijze waarop de ACM boetes berekent. Voorliggende wijziging van de Boetebeleidsregel ACM 2014 regelt dat deze weer aansluit op de wettelijke boetemaxima die per 1 juli 2016 gaan gelden.

2. Wie zijn betrokken?

Bedrijven, instellingen en natuurlijk personen die (potentieel) door boetes van de ACM geraakt kunnen worden.

3. Wat is het probleem?

De huidige boetebeleidsregel ACM 2014 sluit niet aan op de nieuwe boetemaxima die vanaf 1 juli 2016 gelden bij de inwerkingtreding van de wet verhoging boetemaxima (Wijziging van een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Economische Zaken houdende een verhoging van voor de Autoriteit Consument en Markt geldende boetemaxima).

4. Wat is het doel?

De wijziging van de boetebeleidsregel ACM 2014 zorgt ervoor dat de nadere regels die worden gesteld aan de wijze waarop de ACM boetes berekent, weer in lijn zijn met de wetgeving.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Goed functionerende markten dragen in belangrijke mate bij aan de economische groei en innovatie. Eerlijke concurrentieverhoudingen, toegang tot markten en bescherming van consumenten zorgen voor bedrijvigheid omdat bedrijven op een gelijk speelveld met elkaar concurreren en consumenten met vertrouwen aankopen kunnen doen. Goed werkende markten komen niet vanzelf tot stand. De voorwaarden voor gezonde concurrentie moeten worden gecreëerd en bewaakt. Daar is een sterke marktmeester voor nodig die stevig toezicht houdt. Een belangrijke voorwaarde voor een effectief markttoezicht is dat van het markttoezicht een preventieve afschrikwekkende werking uitgaat. Er dient een prikkel vanuit te gaan voor ondernemingen en andere marktorganisaties om de geldende wettelijke voorschriften na te leven. Op 1 juli 2016 treedt de wet verhoging boetemaxima in werking die maatregelen bevat ter verdere verbetering de afschrikwekkende werking en de effectiviteit van het markttoezicht van de ACM.

6. Wat is het beste instrument?

De preventieve afschrikwekkende werking van het markttoezicht door de ACM draagt bij aan de bereidheid tot naleving en wordt bepaald door twee factoren. In de eerste plaats door de door marktorganisaties gepercipieerde kans dat een overtreding wordt geconstateerd en gesanctioneerd door de ACM. Dit heet ook wel de pakkans, die wordt onderverdeeld in de meldingskans, de controle- en detectiekans (die mede wordt bepaald door een eventuele doelgroepselectie) en de sanctiekans. In de tweede plaats wordt de preventieve afschrikwekkende werking bepaald door de gevolgen die de handhaving voor een overtredende marktorganisatie heeft of kan hebben. Dit heet ook wel de sanctie-ernst.

De eerste factor (de pakkans) wordt in het markttoezicht van de ACM vooral bepaald door de effectiviteit van de opsporing van overtredingen en de kans op sanctionering daarvan. Hierbij spelen de omvang en de kwaliteit van het apparaat van de ACM een rol, maar vooral adequate (toezichts)bevoegdheden waarover de ACM kan beschikken zijn van groot belang. Op dit vlak zijn de afgelopen jaren al de nodige maatregelen getroffen. De tweede factor (de sanctie-ernst, ofwel de gevolgen die handhaving door de ACM heeft of kan hebben voor de overtredende marktorganisatie) wordt vooral bepaald door het sanctie-instrumentarium dat de ACM ter beschikking staat. Een sanctie

moet – zowel financieel als anderszins – voldoende zwaar zijn om afschrikwekkend te kunnen zijn en naleving te stimuleren. Een tweetal recente externe onderzoeken leidt tot de conclusie dat het huidige sanctie-instrumentarium wat betreft de sanctie-ernst niet (of niet langer) toereikend is. Deze wordt hierom verhoogd.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Burgers hebben baat bij de consumenten- en marktordeningswetgeving waar de ACM toezicht op houdt. De ACM kan aan bedrijven, instellingen en natuurlijke personen waarop zij toezicht houdt hogere boetes voor overtredingen opleggen. Dat leidt op termijn tot effectieve concurrentie, innovatie en een goede prijs-kwaliteitverhouding voor goederen en producten die burgers kopen. Bedrijven kunnen er door de hoge boetes meer van op aan dat op hun onderdeel van de markt een gelijk speelveld bestaat.